

RESOL-VII/031

157. plenarno zasedanje 9., 10. in 11. oktobra 2023

OSNUTEK NUJNE RESOLUCIJE

Sprejetje resolucije o stanju v regijah in mestih v Evropski uniji ter o predlogih za naslednjo strateško agendo za obdobje 2024–2029

Predložile politične skupine EPP, PES, Renew Europe, EA in Zeleni

Rok za vložitev amandmajev: 10. oktober 2023 do 16.00

Prosimo, da morebitne amandmaje na resolucijo vložite po možnosti v angleškem, francoskem ali nemškem jeziku prek elektronskega sistema za vlaganje amandmajev (na portalu članov: <https://memportal.cor.europa.eu/>).

Za vsa tehnična vprašanja vam je na voljo služba za pomoč uporabnikom (Helpdesk: +32 2 546 96 97, e-naslov: helpdesk@cor.europa.eu/). Priročnik za vlaganje amandmajev je na voljo na <https://memportal.cor.europa.eu/>.

Nujna resolucija, predložena v skladu s členom 45(3)(b) Poslovnika, ki bo obravnavana drugi dan plenarnega zasedanja 11. oktobra 2023. Če je predsedstvo 9. oktobra 2023 ne bo odobrilo, bo umaknjena z dnevnega reda plenarnega zasedanja.

Zahtevano število podpisov: 6

Osnutek resolucije o stanju v regijah in mestih v Evropski uniji v letu 2023 ter o predlogih za naslednjo strateško agendo za obdobje 2024–2029

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

OB UPOŠTEVANJU:

- svojega letnega poročila o stanju v regijah in mestih v EU za leto 2023, dopoljenega z anketo med lokalno in regionalno izvoljenimi predstavniki, v katerem lahko nosilci političnih odločitev na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni pred pripravo naslednje strateške agende za obdobje 2024–2029 najdejo dokaze in ključna priporočila o najbolj perečih izzivih¹;
- govora o stanju v Uniji v letu 2023, ki ga je imela predsednica Evropske komisije 13. septembra 2023, in pisma o nameri predsednikoma Evropskega parlamenta ter Sveta;

KER:

- posledice vojne v Ukrajini močno obremenjujejo številna gospodinjstva, mala in srednja podjetja ter lokalne in regionalne oblasti po vsej EU, in sicer zaradi precejšnjega dodatnega pritiska, ki ga povzročajo cene energije in hrane, ter vse večje inflacije, obenem pa se soočamo z vplivom podnebnih sprememb, posledicami pandemije COVID-19, motnjami v trgovini in socialnimi neenakostmi;
- A. Predstavlja **priporočila OR iz letnega poročila o stanju v regijah in mestih v EU za leto 2023** za prihodnje zakonodajno obdobje EU:

Regije in mesta premagujejo krize

Solidarnost z Ukrajino

1. poziva Evropsko unijo, naj nadaljuje in okrepi podporo Ukrajini ter izkoristi potencial, zmogljivosti in strokovno znanje svojih regij in mest za obnovo, reforme, zlasti decentralizacijo, in povezovanje Ukrajine z Evropo. V ta namen bi se morali pri instrumentu za Ukrajino uporabljati temeljni vidiki regionalne politike EU, z njim pa bi bilo treba zagotoviti potrebna sredstva za krepitev zmogljivosti in vzajemne projekte med regionalnimi in lokalnimi oblastmi;
2. poudarja, da je Evropsko zavezništvo mest in regij za obnovo Ukrajine, ki ga usklajuje OR, ključno za krepitev lokalnih in regionalnih zmogljivosti v Ukrajini, spodbujanje medsebojnega sodelovanja, pomoč lokalnim oblastem v Ukrajini pri seznanjanju s pravnim redom EU in svetovanje pri procesu decentralizacije;

---

¹ <https://cor.europa.eu/sl/our-work/Pages/State-of-Regions-and-Cities-2023.aspx>.

3. poziva k večji neposredni podpori lokalnim in regionalnim oblastem v Evropski uniji pri vključevanju ukrajinskih beguncev v evropska mesta in regije gostiteljice ter zagotavljanju storitev, zlasti na področju zdravstvene oskrbe, izobraževanja in zaposlovanja;

Energetski prehod

4. poudarja, da bo EU z energetskega prehodom dosegla energetske neodvisnost, saj bo ta temeljil predvsem na lokalno proizvedeni in porabljeni zeleni energiji. Lokalne in regionalne oblasti ter njihovi izvoljeni predstavniki so zato ključni pobudniki in pospeševalci uspešnega zelenega prehoda na lokalni in regionalni ravni ter bi jih bilo treba kot partnerje v celoti vključiti v izvajanje lokalnega posvetovanja in dejavnosti ozaveščanja javnosti. Poudarja, da OR s svojo pobudo za zeleni dogovor na lokalni ravni in sodelovanjem s Konvencijo županov EU pospešuje lokalni energetske prehod;
5. poziva, naj se regijam in mestom priskrbijo dodatna podpora in naložbe EU v obliki namenskih mehanizmov financiranja, vključno z neposrednimi sredstvi, s katerimi bi podprli trajnostne inovacije; takšna podpora bi morala temeljiti na pobudi REPowerEU, da bi izboljšali energijsko učinkovitost, uvedli obnovljive vire energije, razvili pametna omrežja in pospešili krožno gospodarstvo, s tem pa spodbudili lokalno proizvodnjo in porabo energije ter povečali energetske neodvisnost EU;

Podnebni ukrepi

6. poziva Evropsko komisijo, naj podpre posnemanje najboljših lokalnih praks, opredeljenih v priložniku OR za zeleni dogovor na lokalni ravni², saj se bodo zaradi posledic podnebnih sprememb poglabile obstoječe neenakosti med regijami, in sicer zaradi njihovega asimetričnega vpliva na različne skupine prebivalstva, škode na kritični infrastrukturi ter motenj v turizmu, industrijskih grozdih in kmetijski proizvodnji; v zvezi s tem poudarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti osrednjo vlogo v boju proti podnebnim spremembam in so v prvi vrsti odgovorne za lokalne ukrepe za ublažitev negativnih učinkov naraščanja temperatur na svetovni ravni;
7. vztraja, da bi moral biti podnebni prehod pravičen in pošten, pri čemer nobena regija ali skupna prebivalstva ne bi smela biti zapostavljena. Poziva Evropsko komisijo, naj okrepi svoje solidarnostne in kohezijske mehanizme, da bi svojim regijam in mestom omogočila povečanje naložb za prilagajanje podnebnim spremembam in odpornost nanje ter preprečila, da bi bila najbolj prizadeta najbolj ranljiva območja in družbene skupine; za zaščito regij pred škodljivimi vplivi podnebnih sprememb bi morala EU vsako leto vložiti približno 40 milijard EUR, če se svetovna temperatura ne bo povišala za več kot 1,5 °C;
8. poudarja, da sodeluje s Skupnim raziskovalnim središčem Evropske komisije pri spodbujanju uporabe njegove preglednice regionalne in lokalne ranljivosti za nesreče in tveganja podnebnih

---

² <https://cor.europa.eu/sl/engage/Pages/Green-Deal-Handbook.aspx>.

sprememb, ter pričakuje, da bo ta preglednica postala element strategij odpornosti in se bo upoštevala pri oblikovanju kohezijske politike;

Varnost hrane

9. poziva Komisijo, naj nemudoma objavi zakonodajni okvir za trajnostne prehranske sisteme. V zvezi s tem poudarja, da mora Evropa nujno še naprej vlagati v trajnostno kmetijsko proizvodnjo na lokalni ravni in skrajšati svoje dobavne verige; dajanje prednosti lokalnim proizvodom, trajnostno javno naročanje in prehod na trajnostne prehranske sisteme so ključni elementi za povečanje varnosti hrane in odpornosti;
10. poudarja, da je OR skupaj z Evropsko komisijo uvedel ekološko nagrado EU za spodbujanje trajnostne lokalne proizvodnje v regijah EU;
11. je pripravljen prispevati k napovedani novi pobudi o odpornosti v zvezi z vodo in poziva k strateškemu pristopu, s katerim bi regijam na podlagi obstoječih regionalnih izkušenj z zmanjšanjem porabe, povečanjem ponovne uporabe in izboljšanjem ravnanja z odpadnimi vodami pomagali v boju proti suši in pri obvladovanju pomanjkanja vode;

Regije in mesta kot akterji trajnostnega razvoja in kohezije

Evropski zeleni dogovor in cilji trajnostnega razvoja

12. poziva Evropsko komisijo in sozakonodajalca, naj dokončajo izvajanje evropskega zelenega dogovora in do zaključka sedanjega mandata sprejmejo bistvene zakonodajne predloge o pesticidih, obnovi narave, semenih, dobrobiti živali in zakonodajni okvir za trajnostne prehranske sisteme;
13. opozarja, da imajo regije in mesta osrednjo vlogo pri uspešnem izvajanju politik evropskega zelenega dogovora in ciljev trajnostnega razvoja OZN;
14. poziva EU, naj zagotovi dosleden in konsolidiran okvir za trajnostno rast, s katerim bo uskladila podnebno, socialno in trajnostno agendo, ter odpravi finančne, strokovne in postopkovne vrzeli z neposrednim financiranjem in konkretnimi smernicami, pa tudi s spodbujanjem zelenega in participativnega oblikovanja proračuna ter z večjim poudarkom na dobrem usklajevanju, prožnosti, poenostavitvi, preglednosti in boljšem komuniciranju;
15. poudarja, da je lahko pobuda OR za zeleni dogovor na lokalni ravni zgled za boljše vključevanje regij in mest v ta prizadevanja, ter poziva druge institucije, naj na tem področju ustvarijo dodatne sinergije z OR;

Zeleni in digitalni prehod

16. priznava, da zeleni in digitalni prehod za številne evropske regije in mesta pomenita življenjsko pomembne izzive; poudarja, da je treba regije in mesta nujno vključiti v izvajanje nedavno

sprejetih predpisov EU, kot sta akt o kritičnih surovinah in akt o neto ničelni industriji; poziva EU, naj OR omogoči članstvo v organih, pristojnih za njuno upravljanje in nadzor;

17. poudarja, kako pomembna so obstoječa in nastajajoča regionalna zavezništva, ki podpirajo regije v procesu preobrazbe, kot sta Zveza avtomobilskih regij, ki jo je ustanovil OR, in Evropska zveza polprevodniških regij; poudarja, da sta evropska sozakonodajalca Zvezo avtomobilskih regij opredelila kot ključnega partnerja Evropske komisije pri strategiji pravičnega prehoda za tiste regije, ki imajo močan sektor avtomobilske in dobavne industrije;
18. poziva EU, naj okrepi prizadevanja za večjo digitalno odpornost javnih uprav, tudi na podnacionalni ravni, na primer s kampanjami ozaveščanja o kibernetikih grožnjah, namenjenimi lokalnim in regionalnim predstavnikom. To je zelo pomembno, saj so lokalne in regionalne oblasti EU postale glavna tarča kibernetikih napadov, kar je povzročilo začasno nedelovanje ključne javne infrastrukture in hude posledice za njihove državljane; obžaluje, da številne regije in mesta nimajo dovolj znanja, finančnih virov in organizacijskih zmogljivosti za krepitev digitalne odpornosti;

Prihodnost kohezijske politike

19. priznava, da ima kohezijska politika kot dolgoročna naložba ključno vlogo pri učinkovitem odpravljanju razvojnih vrzeli med regijami, prispeva k boljšemu delovanju enotnega trga in pomaga obravnavati nezadovoljstvo v zapostavljenih regijah (t. i. geografija nezadovoljstva);
20. poziva EU, naj še naprej razvija močno lokalno kohezijsko politiko, in sicer s pristopom, ki temelji na misijah in podpira vse kraje in ljudi v EU. Pri vseh politikah in pobudah EU je treba uporabljati načelo neškodovanja koheziji, in sicer z izvajanjem obsežnih ocen teritorialnega učinka;
21. obžaluje, da se z novo uredbo o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP) in predlogi za revizijo večletnega finančnega okvira krepijo instrumenti, ki jih centralno upravlja EU, ne da bi bila pri tem predvidena proračunska okrepitev kohezijske politike; poudarja, da bo zavezništvo za kohezijo, ki ga je ustanovil OR skupaj z glavnimi evropskimi teritorialnimi združenji, platforma za razpravo in izmenjavo mnenj, ki bo institucije EU povezala z mesti in regijami;

Agenda za podeželje

22. opozarja, da naj bi po ocenah do leta 2033 evropska podeželska območja zapustilo 30 milijonov ljudi glede na številke iz leta 1993, in poudarja, da mladi in družine ta območja zapuščajajo zaradi pomanjkanja delovnih mest in javnih storitev, kot so šole, bolnišnice, javni prevoz in digitalna povezljivost;
23. poziva EU, naj več vlaga v podeželska območja, saj pomembno prispevajo k zelenemu prehodu na področjih, kot so proizvodnja energije iz obnovljivih virov, trajnostna hrana ter ohranjanje in obnova narave;

24. poudarja, da je treba z naslednjo generacijo programov kohezijske politike ter z načrti za okrevanje in odpornost spodbuditi naložbe in reforme za zmanjšanje t. i. pasti nerazvoja kadrov v regijah EU, večjo raznolikost ekonomskih možnosti za mlade ter gospodarsko in socialno blaginjo podeželskih skupnosti;

Regije in mesta oblikujejo prihodnost Evrope

Evropska demokracija

25. poudarja, da ima 1,2 milijona lokalnih in regionalnih predstavnikov edinstveno vlogo pri spodbujanju in obrambi evropske demokracije, saj predstavljajo politično raven, ki ji sodržavljeni najbolj zaupajo; hkrati so ti predstavniki najbolj izpostavljeni vse večjemu nezadovoljstvu in so priča povečani stopnji sovražnega govora ter fizičnega in kibernetkega nasilja, ki je uperjeno proti njim, zlasti proti ženskam v politiki in pripadnikom manjšin; v zvezi s tem ponovno poudarja, kako pomembno je spodbujati dediščino župana Pawła Adamowicza in tako varovati lokalno demokracijo, ter potrjuje zavezanost OR, da nadaljuje njegovo poslanstvo s podeljevanjem nagrade Pawła Adamowicza;
26. ponovno poudarja, da več kot 70 % zakonodaje EU izvajajo lokalne in regionalne oblasti, ki lahko zato posredujejo konkretne povratne informacije o evropskih politikah ter jih je nujno bolj in bolje vključiti v oblikovanje politik in odločanje na ravni EU;
27. poziva EU, naj po Konferenci o prihodnosti Evrope v mehanizem dialoga med državljani in institucijami EU sistematično vključuje lokalne in regionalne predstavnike ter OR; spodbuja naj tudi evropske vrednote in udeležbo državljanov na regionalni in lokalni ravni s podpiranjem konkretnih projektov, pri čemer naj kot primer vzame dobre prakse, navedene v podatkovni zbirki z naslovom *Promoting EU values through education and culture* (Spodbujanje vrednot EU z izobraževanjem in kulturo)³;
28. poudarja, da lahko s programom OR za mlade izvoljene politike in njegovo mrežo lokalnih in regionalnih svetnikov okrepimo povezavo med institucijami EU in lokalnimi skupnostmi, spodbudimo sodelovanje mladih, ovržemo dezinformacije in oblikovalcem politik na ravni EU priskrbimo koristne informacije;

Širitev Unije

29. poudarja, da lahko regije in mesta EU prispevajo dodano vrednost k širitvenemu procesu EU, in sicer s politično in praktično podporo lokalnim in regionalnim oblastem držav kandidatk in potencialnih držav kandidatk, na primer s spodbujanjem oblik medsebojnega sodelovanja;
30. meni, da se je pri prejšnjih širitvah pokazalo, da sta decentralizacija in vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v pripravo na članstvo v EU ključnega pomena za uspeh;

---

³ <https://cor.europa.eu/sl/regions/Pages/EIR-map.aspx?view=stories&type=sedec>.

31. se zavzema za tesnejše čezmejno sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi v državah, ki so sosede EU; poudarja tudi, da ima lahko OR posebno vlogo pri pomoči lokalnim in regionalnim oblastem v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah, da se pripravijo na vstop v EU ter se zoperstavijo t. i. naveličanosti nad širitvijo, ki je vse bolj izrazita;
- B. Za oblikovanje naslednjega političnega cikla EU in naslednje strateške agende EU za obdobje 2024–2029 predlaga naslednja priporočila:**
32. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti v tem zakonodajnem obdobju poskrbele, da je demokratična struktura Unije še naprej trdna, in usmerjale odziv EU na večje krize, kot so COVID-19, podnebne spremembe in posledice vojne v Ukrajini na lokalni in regionalni ravni, obenem pa so imele vodilno vlogo pri trajnostni in usklajeni poti k zelenemu in digitalnemu prehodu;
33. pozdravlja, da bo Komisija pripravila več pregledov politik, tudi o širitvi EU (predstavljeni bodo med belgijskim predsedovanjem); poziva Komisijo, naj v pripravo teh pregledov politik čim prej vključi OR ter lokalne in regionalne oblasti;
34. poziva Evropsko komisijo, naj naslednjo strateško agendo za obdobje 2024–2029 pripravi z vključevanjem vseh ravni upravljanja, da bi tako za reševanje ključnih prihodnjih izzivov mobilizirali vse razpoložljive zamisli in vire Unije po načelu od spodaj navzgor;
35. vztraja tudi, da bi morala Evropska unija okrepiti svojo proaktivno držo do glavnih svetovnih trendov in sprememb, in sicer z nadaljnjo krepitvijo sodelovanja med lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi oblastmi v zvezi s prizadevanji za strateško predvidevanje in pripravljenost; to bo pripomoglo k oblikovanju strateške agende EU za obdobje 2024–2029 in ohranitvi njene odpornosti v hitro spreminjajočih se razmerah;
36. poudarja, da je treba še naprej vlagati v doseganje trajnostnega razvoja, in sicer s potrditvijo, da so evropski zeleni dogovor in cilji trajnostnega razvoja bistvena vodila za opredelitev prednostnih nalog v naslednjih petih letih;
37. poudarja, da je ekonomska, socialna in teritorialna kohezija bolj kot kdaj koli temelj za prihodnost Evrope; priznava dodano vrednost kohezije kot temeljne vrednote in horizontalnega cilja EU ter poziva, naj bo kohezija v središču nove strateške agende za obdobje 2024–2029, s čimer bi preprečili, da bi podnebne spremembe povzročile še več razlik med regijami, ter dolgoročno omejili nezainteresiranost in nezadovoljstvo;
38. poudarja, da sta trajnostna rast in gospodarska blaginja na enotnem trgu EU odvisni od konkurenčnosti evropske industrijske baze, njene sposobnosti, da si zagotovi vodilni položaj na področju tehnoloških sprememb, in odpornosti njenih vrednostnih verig; v zvezi s tem poziva EU, naj poskrbi, da bodo lahko ključni industrijski grozdi in občutljivi sektorji, kot so živilski, zdravstveni, avtomobilski, kemični, tekstilni, energetski in digitalni sektor, delovali v spodbudnem regulativnem okviru, ki jim bo omogočal nadaljnje poslovanje v EU in konkurenčnost na mednarodnih trgih;

39. poziva, naj se prihodnja agenda za globalno Evropo oblikuje v tesnejšem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki postajajo nesporni svetovni akterji v številnih sektorjih; v zvezi s tem odločno poziva k večjemu sodelovanju podnacionalnih oblasti ne le v večstranskih političnih forumih, kot so tisti na ravni OZN, temveč tudi v okviru strateških partnerstev EU, in sicer z večjo podporo platformam za sodelovanje z mesti in regijami z drugih celin;
40. poudarja, da se je potreba po sistemski pripravljenosti na pogostejše humanitarne krize, povezane s podnebnimi ali drugimi naravnimi nesrečami v EU in po svetu, povečala; poudarja, da imajo regije in mesta bistveno vlogo pri tem, da Evropa prevzame vodilno vlogo na področju solidarnosti, tudi na svetovni ravni, ter poziva EU, naj okrepi strateška partnerstva in zagotovi okvir, s katerim bo izboljšala pripravljenost in odzivnost EU na izredne razmere na vseh ravneh upravljanja;
41. opozarja, da bo Unija potrebovala proračunska sredstva, sorazmerna z ravno zunanjih in notranjih ambicij v prihodnji strateški agendi za obdobje 2024–2029, tudi za pripravo Unije na naslednje desetletje; poudarja, da je treba zagotoviti dovolj naložb, da bodo lahko vse regije izvedle zeleni, digitalni, industrijski, družbeni in demografski prehod; se zavzema za okrepitev proračunskih mehanizmov EU, ki so potrebni za usklajeno in solidarno spoprijemanje z nepredvidenimi krizami in izrednimi razmerami; poziva EU, naj izvede temeljito oceno predvidenega dolgoročnega vpliva ruske vojne v Ukrajini na proračun EU;
42. ugotavlja, da so evropski državljani jasno pozvali k nadaljnjemu razvoju evropskega sistema upravljanja, in meni, da rezultati Konference o prihodnosti Evrope zahtevajo ambiciozno reformo delovanja EU, da bi se lahko spoprijeli s prihodnjimi izzivi;
43. v zvezi s tem podpira poziv Evropskega parlamenta za sklic konvencije po postopku za revizijo Pogodb (člen 48 PEU) in poudarja, da bi morali biti v prihodnjo konvencijo polno vključeni tudi OR in njegovi člani;
44. meni, da bi bilo treba v vmesnem času z optimizacijo veljavnih določb Pogodbe dejavno poskrbeti za večjo preglednost in odgovornost v postopku odločanja EU, vključno z večjim poudarkom na subsidiarnosti, upravljanju na več ravneh in vlogi OR; v zvezi s tem meni, da je treba v naslednjem političnem ciklu nujno pregledati Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje;
45. ponovno poudarja, da je Konferenca o prihodnosti Evrope pozvala k večji vlogi OR v institucionalni strukturi, ko gre za zadeve s teritorialnim učinkom. Revizija sporazumov o sodelovanju med OR in Evropsko komisijo oziroma Evropskim parlamentom je priložnost za napredek na tem področju, tudi v smislu sistematičnega vključevanja OR v ključne pobude s teritorialno razsežnostjo v celotnem političnem ciklu, od predzakonodajne in zakonodajne faze do izvajanja in pregleda;
46. pozdravlja pionirsko delo na področju enakosti spolov, ki ga je v tem mandatu opravila Evropska komisija, in ponovno poudarja, da je OR vključen v vse zadevne dosjeje. OR je zavezan spodbujanju enakosti spolov pri svojem članstvu in delu, podpiranju opolnomočenja žensk na lokalnih in regionalnih volitvah ter boju proti diskriminaciji, nasilju in oviram, s

katerimi se ženske še vedno spoprijemajo na vseh področjih življenja; ponovno poudarja, da lahko mesta in regije oblikujejo in vzpostavijo celovite okvire, politike in ukrepe, pri katerih se bo upošteval vidik spola, za boj proti nasilju na podlagi spola;

47. naroča svojemu predsedniku, naj letno poročilo o stanju v regijah in mestih v EU za leto 2023 ter to resolucijo pošlje predsednici Evropskega parlamenta, predsednici Evropske komisije in predsedniku Evropskega sveta ter voditeljem držav in/ali vlad 27 držav članic EU, ter spodbuja regionalno in lokalno izvoljene politike v Evropi, naj poročilo posredujejo državljanom ter lokalnim in regionalnim medijem.

V Bruslju, 11. oktobra 2023

Predsednik
Evropskega odbora regij

Vasco Alves Cordeiro
